

Dibidenduak murrizteko unea?

Aurtengo udaberrian Mondragon euskal talde kooperatibistaren kongresua egingo da eta bertan, besteak beste, langile kooperatibistek taldean dituzten partaidetzengatik jasotzen dituzten dibidenduen edo interesen murrizketa erabaki beharko da. Hala dio barne dokumentu batek. Bestalde, Lagun Aro pentsio sistemaren erreforma eztabaidatzen ari da.

DANIEL UDALAITZ

JUANAN RUIZ / ARGAZKI PRESS

Bazkideen kapitalari %7,5eko interesa ezartzen zaio. Dibidendu hori murriztea eztabaidatuko dute hurrengo kongresuan.

MONDRAGON TALDE kooperatibista Euskal Herriko korporazio nagusietakoa da eta 90.000tik gora langile ditu mundu osoan. Horietatik 30.000 baino gehiago bazkideak dira eta une honetan talde horretan duten partaidetzarengatik jasotzen dituzten dibidenduen edo interesen murrizketari buruz eztabaidatzen ari dira. Halaber, KPIren igoeragatik bazkide kooperatibistari ematen zitzaion “plus” hori aldatzea ere proposatu da. Eztabaida iragan azaroan hasi zen eta 2010eko martxoan burutuko den kooperatibaren kongresuan amaituko da. Horixe dio

Mondragon Korporazioko Batzorde Iraunkorrek kongresuan parte hartuko duten kooperatibetako 650 ordezkariari bidalitako dokumentu batek. Halaber, Lagun Aroko mutualistak pentsio sistemari buruz eztabaidatzen ari dira eta martxoan egingo duten batzarrean hartuko dute gai horri buruzko erabakia.

Eztabaida hau talde honi ere eragiten dion krisialdi ekonomiko betean hasi bada ere, taldeko buruzagiek diote gai hauek ez dituztela mahai gainean jarri krisiaren aurkako neurri gisa. Hala ere, krisiaren aurkako neurriak lehenbailehen har-

tzeagatik nabarmendu da talde hau. Dagoeneko 2008ko amaieran hasi zen neurriak hartzen eta hala egiten jarraitu du 2009an ere. Hauek dira orain artean erabakitako neurriak: soldatak murriztea, aparteko ordain-sariei uko egitea, soldata beraren truke ordu gehiago lan egitea, aurretiko erretiroak aurreratzea eta abar.

Kapitalaren tratamenduaren arautze berria

Kongresuko ordezkariak jaso duten proposamena Mondragon Taldeko Batzorde Iraunkorrek prestatu du; batzorde hori 19 pertsonek osatzen

Lagun Arok pentsio sistema aldatu nahi du

Lagun Aro EPSVk bere pentsio sistemaren erreforma sakona proposatu du. Eta aurtengo martxoko batzar nagusian hartuko du erabakia. Aurreikusi dituzten aldaketek Lagun Aroren pentsio ereduari eragingo diote, baita bere pentsio sistema mistoaren alde publikoak duen pisuari ere. Erreforma proiektuak pentsio sistema egungo nahiz etorkizuneko erronketara egokitzea du xede; erronken artean, kaudimena arautzeko legera egokitzea eta sistema publikotik datorren pentsioaren zatiaren eta Lagun Arok ematen duenaren artean oreka handiagoa lortzea nabarmentzen dira.

Berrikuntza nagusia, *TU*lankide aldiakariaren arabera, pentsioen eguneratzea da. Hemendik aurrera, pentsio eskubideen eguneratzea entitatearen kaudimenaekin zuzenean lotuta egongo da. Asmoa da eguneratzea KPlan oinarrituta egitea, baina horretara-

ko entitatearen kaudimena bete behar da; hala, une jakin batean eguneratzea KPlaren arabera edo horren gainera egin liteke eta, beste batean, egoeraren arabera, KPla ez litzateke bermatuko.

Sistema publikoari dagokionez, oreka berri bat lortu nahi da. Pentsio sistemaren zati publikoa osagai nagusia izango litzateke (%60), baina Lagun Aroren zatia garrantzitsua izango litzateke oraindik (%40). Orain artean, zati publikoak erretiro eta alarguntza kotizazioaren %33 hartzen zuen batez beste, eta Lagun Arok, %67.

Erreformak 2010. urtearen amaieran 50 urtez azpiko mutualistei eragingo lieke eta, noski, mutualista berriei. Horrez gain, 2010. urtearen amaieran 50 eta 60 urte bitartean dituztenei ere partzialki eragingo lieke.

dute eta kongresuetan lortutako akordioak bultzatzea eta horiek gauzatzeko direla kontrolatzea du xede. Proposamena *Kapitalaren tratamenduen arautze berria* izenburuko dokumentu batean jaso dute. Hainbat neurri aurreikusten dira bertan eta, onartuz gero, kooperatibistek talde kooperatiboan duten partaidezagatik dibidendu gisa jasotzen dituzten diru-sarrerak murriztea ekarriko dute.

Neurri hauek ulertzeko talde honen ordainsari sistemak nola funtzionatzen duen jakitea komeni da. Lehenik eta behin kooperatibista ez diren 60.000tik gora langileen ordainsariak eta bazkide kooperatibistak diren 30.000 langileenak bereizi behar dira. Egun eztabaidatzen ari diren neurriek azken horiei eragingo liekete. 30.000 langile kooperatibista horiek kapitala dute Mondragon Taldean. Orain arte, kapital horri %7,5eko gehienezko interes tasa ezartzen zitzaion. Horixe jotzen da dibidendutzat. Interes edo dibidendu hori jasotzeko baldintza,

langileari dagokion kooperatibak mozkinak lortzea izan da beti.

Azken urteotan, Mondragon Taldeko zuzendaritza ordainsari hori murrizten saiatu da, uanean uneko egoerara egokitzeko asmoz. Ez da gauza bera %7,5eko sari hori interes tasak gorago egon diren arrakasta garaietan ala diruaren prezioa %1 arte jaitsi den une honetan ordaintzea. Halaber, %7ra iritsi izan den Euribor erreferentea %1,250era jaitsi da. Horrez gain, egoera ekonomiko larriak Mondragon Taldeari ere eragin dio.

Mondragon taldeko kongresua 2010eko martxoan egingo da eta egoera sozioekonomiko berrira egokitzea du xede

Hala ere, orain arte ezin izan du bazkideen kapitalarengatik ordainsaria murriztu, kooperatibistek neurriaren aurka egin dutelako. Murrizketa gauzatzeko saiakerak ere egin dira, baina ez dute aurrera egin Mon-

dragon Taldeko Batzorde Iraunkorreko zenbait kide kontra zeudelako.

%7,5era iristeko baldintzak gogortuko ditu proposamenak

Hala, Mondragon Taldeko bazkideak eztabaidatzen ari diren proposamenak orain arte jasotzen zen %7,5eko interesa zuzenean murriztea jasotzen du. Ezarriko litzatekeen formula nahiko malgua izango litzateke kooperatiba bakoitzarentzat. Baldintzak bete ahala, kooperatiba bakoitzak ezarri ahalko lukeen gehienezko interesa zehaztuko litzateke. Praktikan, %7,5 hori jasotzeko baldintzak gogortuko lirateke eta horrek, logikoki, portzentaje hori txikitzea ekarriko luke. Azkenik, dibidendua jasotzeko, taldeko kooperatiben eta taldearen beraren bideragarritasun ekonomiko eta finantzarioa bermatu ahal izateko orain arteko baldintza bereber eutsiko litzaeke.

Horrez gain, langile kooperatibistek plus bat jasotzen dute, inflazioaren igoeraren eraginak berdintzeko. Egungo proposamenak plus hori bertan behera uztea ere jasotzen du. ■

Babeslea: **Gaindegia**

Euskal Herria, garapen jasangarriko unitatea
Euskal Herria Europako Batasuneko hego-mendebaldeko nazioa

Eragile ekonomiko eta sozialen sarea
 Zataz zu ere, EGIN ZAITEZ BAZKIDE. www.gaindegia.org

Gaindegia, Euskal Herriko ekonomia eta gizarte garapenerako behategia
gaindegia@gaindegia.org • 943 304 365

Euskal Herria ekonomia eta gizarte garapenerako behategia
 2007-2010. urteko proiektuaren erantzulea: Euzko Legebiltzarko
 Euzko Legebiltzarko Batzordea. Euzko Legebiltzarko Batzordea
 Euzko Legebiltzarko Batzordea. Euzko Legebiltzarko Batzordea